

Posudek rigorozní práce

EVA JANÁČOVÁ

Zobrazení věčného žida v českém a světovém umění

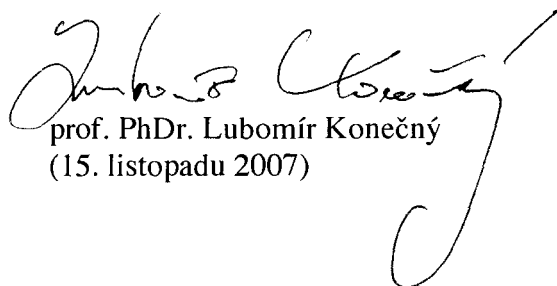
Obsah a metoda této práce jsou stručně, ale výstižně charakterizovány v jejím Úvodu (s. 4–5); její výsledky v Závěru (s. 140–143), takže by bylo nadbytečné je v tomto posudku opakovat či parafrázovat.

Je ale třeba zdůraznit, že práce je velmi logicky členěna: 1. část líčí vznik a vývoj legendy o věčném židu [dále VŽ] od prvních písemných dokladů z 1. poloviny 13. století (1228) až do století devatenáctého (s. 6–36). Tento materiál se samozřejmě čím dál tím více překrývá s literárními zpracováními VŽ, jímž je věnována většina 2. části (s. 37–70). Zde je pozornost věnována také divadlu, hudbě a filmu, kde se studovaný motiv stal – zejména v propagandistické agendě německého nacismu – předmětem ideologických manipulací (s. 63–66). Ty jsou výtečně analyzovány v kapitole věnované antisemitským proměnám VŽ v 19. a 20. století (s. 66–70).

Autorka si tak vytvořila spolehlivé předpolí pro dvě další části, které jsou věnovány zobrazením VŽ ve světovém (s. 70–118) a českém umění (s. 118–139). Začíná zobrazeními, jejichž ikonografická interpretace není zaručená (některé středověké rukopisy, Boschův *Tulák* v Rotterdamu) a přes barokní letáky, lidová zobrazení a malířství 19. století (Kaulbach, Courbet, Moreau) spěje k antisemitským znázorněním VŽ, která se začínají objevovat v tisku již před polovinou 19. století. Podobnou strategii se řídí také kapitola věnovaná VŽ v českém výtvarném umění, která začíná u Josefa Hellicha (1841) a končí několika recentními díly, jako je projekt *Tři brány* od Aleše Veselého z roku 2005.

Z uvedeného vyplývá, že Eva Janáčová předkládá nanejvýš pozoruhodnou rigorozní práci. Její chronologický záběr sahá od 12. do 21. století; geograficky pokrývá celou Evropu a přední východ; zánrově nejen výtvarné umění (malířství, sochařství a architekturu), ale také literaturu, divadlo a film – tedy širší oblast vizuálních studií. Její text však nezůstává jen u výčtů a popisů, ale přináší nové interpretace mnoha uvedených uměleckých děl. Právě proto je její práce výjimečná a troufám si tvrdit, že svým záběrem a úrovní zpracování má kvality práce rigorozní. Rovněž není pochyb o tom, že diplomantka zde zúročila jak své studium religionistiky, tak opakované pobyty v Izraeli.

Ad summam: Považuji předkládanou práci Eva Janáčové za výbornou a jako takovou ji rozhodně doporučuji k obhajobě.

prof. PhDr. Lubomír Konečný
(15. listopadu 2007)